

Д. С. Пожарська
студ. II курсу
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: д. е. н., проф. О. В. Побережець

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Для ведення господарської діяльності суб'єктами господарювання всіх форм власності та галузей економіки застосовуються виробничі запаси, що є значною і найбільш важливою частиною

активів підприємства. Виробничі запаси займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі виробничих витрат. Такі активи є невід’ємним елементом функціонування підприємств. Поняття та структура виробничих запасів визначена нормативними документами в сфері бухгалтерського обліку, зокрема НП(с)БО 9 «Запаси» [1].

Запаси – це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

До виробничих запасів належать:

- сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року.

Фінансовий облік виробничих запасів ведеться фінансовою службою підприємства в кількісному і вартісному виразі.

Складський облік ведуть матеріально відповідальні особи за місцями відповідального зберігання, за одиницями обліку та кількістю (за винятком медикаментів, перев’язувальних засобів, а також дорогоцінних металів для протезування).

Рахунок 20 «Виробничі запаси» призначено для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва [2].

У сучасних умовах функціонування жодне підприємство не обходиться без застосування виробничих запасів у своїй господарській діяльності. Запаси представляють собою один

з найважливіших факторів забезпечення сталості та безперервності відтворення. Цю важливу роль відіграють всі складові частини сукупного матеріального запасу, в тому числі товарно-матеріальні цінності, що знаходяться у підприємства. Безперервність виробництва вимагає постійної наявності сировини і матеріалів, для повного задоволення потреб виробництва в будь-який момент їх використання. Контроль над цим забезпечує правильний і своєчасний облік запасів.

Для цього в сучасному обліку застосовується електронний документообіг, тобто використання програмного забезпечення (автоматизація) для фінансового, складського та управлінського обліку запасів підприємства. Що призводить до зниження чисельності документів, пришвидшення руху інформації між складом та бухгалтерією підприємства, зростання ефективності роботи працівників. Дослідження обліку виробничих запасів має велике ключове значення для ефективного фінансового управління.

Порушення оптимального рівня виробничих запасів призводить до збитків у діяльності компанії, оскільки збільшує витрати по зберіганню цих запасів, відволікає з обороту ліквідні кошти, збільшує небезпеку знецінення товарів і зниження їх споживчих якостей, призводить до втрати клієнтів.

Таким чином, системний облік виробничих запасів забезпечує підприємству своєчасне отримання обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень, для функціонування та розвитку суб'єкта господарювання. Дані про стан виробничих запасів забезпечують контроль над динамічністю процесів на підприємстві, що вкрай важливо в умовах нестабільності.

Список використаної літератури

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Мінфіну від 20.10.1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
2. Інструкція від 30.11.1999 № 291 Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>